

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΩΡΑΙΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΙΡΗΝΗ

'Η επίθεσις τών συνομητῶν ἐναντίον τοῦ Κωνσταντίνου. Ὁ αὐτοκράτωρ δραπέτευει. Οἱ συνομητάι δεξιζέουσιν. Ἡ σύλληψις τοῦ Κωνσταντίνου. Μία μητέρα πού τυφλώνει τὸ παιδί της. Ἐνας δυστυχισμένος αὐτοκράτωρ. Ἡ Εἰρήνη παντρεύεται. Μία γυναίκα... αὐτοκράτωρ. Σκευωρίες καὶ μηχανορραφίαι στὴν κυλιή. Ἡ διαδοχὴ τοῦ θρόνου κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Εἶδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο, πὼς ἡ φιλόδοξη αὐτοκράτειρα Εἰρήνη ὀργάνωσε ἐναντίον τοῦ ἰδίου τοῦ υἱοῦ της αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου μιὰ σατανικὴ πρᾶγμα συνομοσία γιὰ νὰ τοῦ σφετερισθῇ τὸ θρόνο.

Ὅλα περὶ ἦσαν ἔτοιμα καὶ δὲν ἔμενε περὶ παρὰ ἡ κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ οἱ συνομοσίαι τὰ σχέδιά τους.

Τέλος στίς 17 Ἰουλίου 797, καθὼς ὁ αὐτοκράτορος ἐγγύριζε τὸ παλάτι ἀπὸ τὸν ἱππόδρομο, οἱ συνομοσίαι, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀκολουθοῦσαν, ἔκριναν τὴν περίστασι κατὰλληλῃ, καί, σὲ μιὰ στιγμῇ, ὤρμησαν ὅλοι ἐναντίον του καί, περικυκλώνοντάς τον, ἐπέχειρσαν νὰ τὸν συλλάβουν.

Μὰ ὁ Κωνσταντίνος δὲν ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπων πού τὰ χάνουν ἐύκολα. Τράθηξε μὲ τόλμη τὸ σπαθί του καὶ πέρφοντάς ἀπάνω στοὺς ἐπιβόρους ἀξιωματικούς του, χτυπώντας πρὸς ὅλες τῆς διεψήσεις, κατόρθωσε νὰ τοὺς διασπάσῃ καὶ νὰ ξεφύγῃ.

Ἐκεῖνι τότε τὸν κατεδίωξαν, μὰ ὁ αὐτοκράτωρ φθάνοντας στὴν προκειμένη, πρόλαβε, πρὶν ἀκόμη τὸν πλησάσουν οἱ διώκται του, νὰ ἐπιβιβάσῃ σ' ἓνα πλοῖο καὶ νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὴν ἄλλη ἀκτὴ τοῦ Βοσπόρου, ὑπολογίζοντάς στὴν πίστι τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων τῆς Ἀσίας.

Οἱ συνομοσίαι ἐδίστασαν νὰ τὸν καταδιώξουν ἕως ἐκεῖ, μολοντί ὅπως εἶπαμε, ἡ Εἰρήνη εἶχε κατορθώσῃ νὰ μνησθῇ στὴ συνομοσία καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν στρατιῶν τῆς Ἀσίας, καὶ Ξαναγύρισαν στὸ παλάτι, ὅπου ἀνήγγειλαν τὴν εἰδησι τῆς διαφυγῆς τοῦ Κωνσταντίνου στὴν αὐτοκράτειρα.

Ἐκεῖνι, μόλις τὸ ἔμαθε αὐτό, τὰ ἔγρασε καὶ ἄρχισε νὰ φοβᾶται. Ἐβίλετο ὅτι οἱ φίλοι της εἶχαν τρομοκρατηθῆ περὶ καὶ ὅτι ὁ λαὸς διεκτέτο εὐνοϊκὰ πρὸς τὸν Κωνσταντίνο. Γι' αὐτὸ μάλιστα τρέμοντες τὴν ἐκδίδησι τοῦ γιοῦ της, συλλογιζόταν νὰ ταπεινωθῇ μπροστά του καὶ νὰ τοῦ στείλῃ τοὺς ἀνωτέρους κληρικούς γιὰ νὰ ἐκλιπαρήσῃ τὴ χάρι του, ὅταν ἔξαφνα τὸ μεγάλο πῦθος της γιὰ τὴν ἔξοσι, τὴν ἔκανε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ σχέδιά της αὐτὰ καὶ νὰ παῖξῃ τὸ τελευταῖο τῆς ἀτοῦ, ριψοκινδυνεύοντας τὰ πάντα. Ἀποφασισμένη, τολμηρὰ, συγκέντρωσε ὅλους τοὺς συνομοτάς πού κατεῖχαν ἀνώτατα ἀξιώματα στὴν αὐλή καὶ στὸ στρατό, καὶ τοὺς ἀπέλιψε ὅτι θὰ τοὺς κατέδιδε στὸ γιὸ της, παραδίδοντάς του συγχρόνως ὅλα τὰ ἔγγραφα πού ἀπεδείκνυαν τὴν ἐνοχί τους. Ἐκεῖνι τότε περίτρωμο ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς της καὶ μὴ βλέποντάς ἄλλο μέσον γιὰ νὰ σώσουν τὴ ζωὴ τους, ἀποφάσισαν ν' ἀναλάβουν τὸν ἔσχατο ἀγῶνα.

Μπῆξαν σὲ μερικὰ πλοῖα, καὶ ἀκολουθούμενοι ἀπὸ πολυαριθμούς στρατιώτες, ἔφθασαν στὴ μικρασιατικὴ ἀκτὴ ὅπου ἄρχισαν ἓνα ἄγριο κινήγητό τοῦ φρυγανδῶ αὐτοκράτορος. Τέλος κατόρθωσαν νὰ τὸν συλλάβουν, πρὶν αὐτὸς φτάσει σὲ ἀσιακὰ στρατεύματα, στὴν ὑποστήριξι τῶν ὁποίων ὑπόλοιπος.

Τὸν Ξαναφέραν τότε στὴ Κωνσταντινούπολι, τὸν ὀδήγησαν στὸ παλάτι, καί, ἐκεῖ μέσα στὸ ἴδιο δωμάτιο ὅπου ὁ Κωνσταντίνος εἶχε γεννηθῆ, ὁ δήμιος κατὰ διαταγὴν τῆς μητέρας του, τοῦ ἔβγαλε τὰ μάτια.

Ὡστόσο ὁ ἀτυχῆς αὐτοκράτωρ δὲν ἐπέθανε μετὰ τὴ μαρτυρικὴ τύφλωσί του. Ἡ κακογύρω μητέρα του, μετὰ τὸ φρικώδες αὐτὸ ἐγκλήμα τῆς, διέταξε καὶ τὸν περιώρισαν σ' ἓνα πλοῖο ἀνάκτορο, ὅπου, ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ, ὑποχωρῶντάς σὲς ἱκεσίες του, τοῦ ἔστειλε καὶ τὸ σφύγιο του Θεοδότη, ἡ ὁποία, καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, τὸν εἶχε ὑποστηρίξει ὅσο μπορούσε. Ἀτόκνητος μάλιστα μαζὺ της καὶ δεύτερο παιδί καὶ πέρας εἶσι μέσα στὸ σκαπὸτὶ τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς του, χωρίς σκεδὸν περὶ νὰ γαρῖ τὴν αὐτοκρατορικὴ ἔξοσι.

Κανεὶς παθεὶν δὲν ἐπιτήρησε τὸν Κωνσταντίνο γιὰ τὴν τραγικὴ του μοῖρα. Οἱ κληρικοί μάλιστα, μέσα στὸ φανατισμό τους, θεώρησαν τὰ παθήματά του ὡς τὴ θεὰ τιμωρία γιὰ τὸν παράνομο γάμο του καὶ γιὰ τὴν σκληρότητα, μὲ τὴν ὁποία εἶχε φερθεῖ ἐναντίον τους. Μόνο ὁ χρονικογράφος Θεοφάνης, καρὰ τὴν ἀφοσίωσί του πρὸς τὴν αὐτοκράτει-

ρα, φαίνεται πὼς αισθάνθηκε τὴ φρικὴ τοῦ ἐγκλήματός της: «Ὁ ἡμίος γράφει-ἐσοχτείνισαι ἐπὶ 17 ἡμέρας καὶ ἐστέρησε τὴ γῆ ἀπὸ τῆς ἀγνιῆς του. Πολλοὶ ἀπέδωκαν τὸ φαινόμενο αὐτὸ στὴν τυφλωσί τοῦ αὐτοκράτορος. Καὶ τῆς ἡμέρας αὐτῆς, ἡ Εἰρήνη ἀνέθηκε στὸ θρόνο τοῦ γιοῦ της...»

Ἡ Εἰρήνη εἶχε πραγματοποιήσει περὶ τὸ ὄνειρό της. Εἶχε ἀπομείνει μόνη κυρίαρχος περὶ τὸ θρόνο τοῦ Βυζαντίου. Καί, τότε μεθυσμένη περὶ ἀπὸ τὴν τύχη της καὶ τὴν παντοδυναμί της, ἀπέτολμισεν ἓνα πρᾶγμα πρωτάκουστο, καί, πού δὲν εἶχε συμβῆ ποτε ὡς τότε στὸ Βυζάντιο: μολοντί ἦταν γυναίκα, ἔθηκε τὸν τίτλο τοῦ αὐτοκράτορος! Ἐπικραλίης τῶν διατηγμένων τὰ ὁποῖα ἔξεδιδη, αὐτοσιτλοφορεῖτο περιφρανα: «Εἰρήνη, μέγας βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων». Ἐπίσης στὰ νομίσματα, τὰ ὁποῖα ἔκοιρε, διέταξε καὶ ἀπεικονιστὴν τὴν εἰκόνα της, μὲ στήλην αὐτοκράτορος. Τέλος γιὰ νὰ θαυμάσι τὸ λαό, τὴν τρίτῃ τοῦ Πάσχα, τοῦ ἔτους 799, Ξαναγύρισε στὸ παλάτι ἀπὸ τὴν ἐκκλήσια τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἀκολοθούμενη ἀπὸ μεγαλοπρεπεστάτη πομπή, ἐπάνω σ' ἓνα ὀλόχρυσο ἄσμα, πού τὸ ἔφεραν ὀκτὼ κάτασπρα ἄλογα, καθένα ἀπὸ τὰ ὁποῖα κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χαλινό, ἓνας ἀνώτερος ἀξιωματικός της αὐτῆς. Φορῶντάς τὸ ἑπίσημο ἔνδυμα τῶν αὐτοκρατορέων τοῦ Βυζαντίου, λάμποντας ὅλη αὐτὴ πορφύρα καὶ χρυσάφι, ἡ Εἰρήνη, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια τῶν παλαιῶν ἑσάτων τῆς Ρώμης, σφόδρῆς στὸ πλῆθος μὲ τῆς φούτζες της ἓνα σωρὸ ἄργυρο καὶ χρυσὰ νομίσματα. Ἡ τελετὴ αὕτη ἦταν ἀποδοσίσις της φιλοδόξου αὐτοκρατείας.

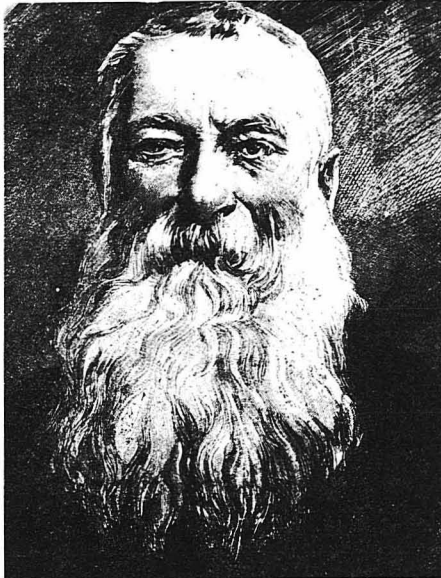
Συγχρόνως, ἡ ἔξωτη αὕτη γυναίκα, ἐφρόντισε ὅσο μπορούσε γιὰ νὰ διατηρησθῇ τὴ δημοτικότητά της καὶ νὰ σταθεροποιηθῇ στὸ θρόνο. Ὅταν δὲ οἱ κοινῶδοι της, ἐπειδὴ εἶχαν ὑπολείσι στὴ δυσμενεία της, προσπαθοῦσαν ν' ἀντιδρᾶσιν ἐναντίον της, κατέπαιξε μὲ σκληρότητα κάθε ἀποπειρά του, καὶ στὸ τέλος γιὰ ν' ἀπαλλαγῇ ὁριστικὰ ἀπ' αὐτούς, τοὺς ἐξώρισε στὰς Ἀθήνας. Ἀντιθέτως πρὸς τοὺς φίλους της τοὺς καλοήθους δειχτικῆς ὅσο μπορούσε πρὸ εὐνοίας. Ἐχτισε γι' αὐτούς κανοίονη μοναστήρια, στὰ ὁποῖα χάρισε ἀπέραντα χτήματα. Τέλος γιὰ νὰ γινῇ λαοφιλῆς, λιγόστεψε τοὺς φόρους καὶ ἔλαβε καὶ πολλὰ ἄλλα φιλελεύθερα μέτρα. Ἐτοῖ ἡ Κωνσταντινούπολις τὴν ἐπενημοῦσε μ' ἔνθουσιασμό σὲ κάθε ἐμφάνισί της.

Ἐντομεταξὺν ὅμως, γύρω ἀπὸ τὴν Εἰρήνη, πού εἶχε γερᾶσι περὶ, ἄρχισαν μέσα στὴν αὐλή νὰ ἐκτυλίσσονται διάφορα μηχανορραφίαι καὶ σκευωρίες. Οἱ εὐνοϊμοί της διαμεριδιτοῦσαν τὴ διαδοχὴ της.

Πράγματι, μετὰ τὸ θάνατό της, ὁ θρόνος θὰ ἔμενε κενός, γιατί, ἀπὸ τὸν πρῶτο γάμο τοῦ Κωνσταντίνου VI μόνον δύο κορίτσια εἶχαν γεννηθῆ, ἀπὸ τὰ παιδιά δὲ τοῦ δευτέρου γάμου του, ὁ μεγαλύτερος, ὁ Λέων, εἶχε πεθάνει, ὁ δὲ δεύτερος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἔρθει στὸν κόσμο μετὰ τὴν πτώσι τοῦ πατέρα του, ἔθεορητό εἶς νόθος καὶ εἶχε χάσει κάθε δικαίωμα ἐπὶ τοῦ θρόνου. Γι' αὐτὸ οἱ δύο εὐνοιοί, πού κυβερνοῦσαν τὴν Αὐτοκρατορία, ὁ Λέων καὶ ὁ Σταυράκιος, δεηροπολοῦσαν, μετὰ τὸ θάνατο τῆς Εἰρήνης, νὰ ἔξασφαλίσουν τὴν ἔξοσι σὲ δικούς του ἀνθρώπους. Ἡ ἐπισημαλῆς ἄλλοστε ἵεγα τῆς αὐτοκρατείας τοὺς ἐνεθάρρυνε σὲς ἑλλπίδες τὸν αὐτῆς. Ὡστόσο, ἠλιθιότητα μέρη τοῦ τέλους γιὰ τὴν ἀνώτατη ἀρχή, τρομερὰ φιλοπτοῦς ἐναντίον ὅσων φανταζόταν, ὅτι θὰ μπορούσαν ν' ἀπειλήσουν τὸ στέμμα της, ἡ γρηαὶ αὐτοκράτειρα ὑπερασπιζόταν μὲ δὴλ της τὴ δύναμι τοῦ θρόνου, στὸν ὁποῖον εἶχε ἀνέβει ἐγκλημμάτωντας κατὰ τοῦ υἱοῦ της.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ! Ἡ συνέχεια.

□ □ □ Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» □ □ □

'Ο Γάλλος μυθιοιογράφος Ἀλφόνς Κάρε.

ΔΗΘΕΙΕΣ

'Η ἀμάθεια εἶνε κατὰρα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐπιστημὴ μοιάζει μὲ τὰ φτερά πού μᾶς ἀνεβάξουν στὸν οὐρανό. ΣΑΙΣΠΗΡ